

سازمان حفاظت محیط زیست معاونت محیط زیست انسانی

ضوابط و معیارهای استقرار صنایع

بر اساس

مصوبه هیات محترم وزیران به شماره 64677 / ت 18591 ه مورخ 1378/12/26

با اعمال اصلاحیه های شماره 18591/5828 مورخ 1379/2/11

و شماره 11359/ت/23415 ه مورخ 1380/3/21

و سایر مصوبات مرتبط

ماده 1- طبقه بندی و تعیین گروه صنایع: صنایع با توجه به فرآیند تولید به

شرح ذیل طبقه بندی می شوند:

- ۱- صنایع غذایی
- ۲- صنایع نساجی
- ۳- صنایع چرم
- ۴- صنایع سلولزی
- ۵- صنایع فلزی
- ۶- صنایع کانی غیر فلزی
- ۷- صنایع شیمیایی
- ۸- صنایع دارویی
- ۹- صنایع برق
- ۱۰- صنایع کشاورزی
- ۱۱- صنایع ماشین سازی

ماده 2- صنایع بر اساس شدت و ضعف آلودگی و دیگر مسایل زیست

محیطی در گروه هایی با مشخصات زیر قرار می گیرند:

گروه (الف):

صنایع این گروه مجاز می باشند تا در کاربری های مجاز صنعتی یا تجاری مشخص شده در داخل یا خارج محدوده های مصوب شهری و روستایی استقرار یابند.

محدوده های مصوب شهری و روستایی:

۱- محدوده مصوب شهری عبارت است از حسب مورد آخرین محدوده طرح جامع یا هادی مصوب شهر و اضافه محدودیت های بعدی مصوب آنها.

تبصره ۱- در مورد شهرهای فاقد طرح هادی یا جامع تا زمان تهیه طرح جامع یا هادی محدوده خدماتی شهر ملاک خواهد بود.

تبصره ۲- پس از تهیه طرح جامع یا هادی برای شهرهای فوق الذکر، محدوده طرح جامع یا هادی ملاک خواهد بود.

۲- محدوده روستایی عبارت است از محدوده آخرین طرح هادی یا بهسازی روستایی.

تبصره - در مواردی که نقاط روستایی فاقد طرح های فوق باشند محدوده روستایی توسط وزارت جهاد سازندگی به استناد ماده (9) آیین نامه احداث بنا و تاسیسات در خارج از محدوده و حریم تعیین می شود.

گروه (ب):

صنایع این گروه مجازند در خارج از محدوده شهرها مشروط به رعایت حداقل 200 متر از مراکز مسکونی، درمانی و آموزشی و 100 متری مراکز نظامی و انتظامی و رعایت حریم رودخانه ها و قنوات دایر استقرار یابند. رعایت کلیه حریم های قانونی و ضوابط حوزه استحفاظی الزامی است. سکونت گاه ها: عبارت است از کلیه شهرها، روستاها و مجتمع های زیستی که دارای حداقل 20 خانوار ساکن می باشند.

گروه (ج):

صنایع این گروه مجازند در مناطق صنعتی و با رعایت حداقل فاصله 500 متر از محدوده سکونت گاه ها و مراکز آموزشی و درمانی و رعایت حریم قانونی جاده استقرار یابند.

مناطق صنعتی: مناطق صنعتی عبارت است از محدوده ای که بوسیله ارگان های ذیربط جهت استقرار صنایع در نظر گرفته شده است. اینگونه مناطق در طرح های نظیر جامع و هادی شهری، جامع ناحیه ای و طرح های ساماندهی فضاها و سکنت گاههای روستایی تعیین می گردند.

گروه های (د) و (ه):

صنایع این گروه مجازند خارج از حریم مصوب هر شهر مشروط به رعایت فواصل لازم از مراکز حساس مطابق پیوست شماره (1) استقرار یابند.

گروه (و):

محل پیشنهادی جهت استقرار صنایع این گروه با توجه به فرآیند تولید، توپوگرافی منطقه، شرایط اقلیمی، ظرفیت قابل تحمل محیط زیست، جهت بادهای غالب، گسترش شهری و سایر شاخص های زیست محیطی توسط سازمان حفاظت محیط زیست مورد بررسی کارشناسی قرار گرفته و اعلام نظر خواهد گردید.

تبصره 1- جابجایی عناوین صنعتی در گروه های مختلف با توجه به آلودگی های حاصل و نحوه خنثی سازی آنها انجام خواهد شد.

تبصره 2- استقرار صنایع در اراضی مستعد کشاورزی منطبق با قوانین و مقررات مربوط مستلزم کسب موافقت وزارت کشاورزی می باشد.

تبصره 3- در کلیه موارد موافقت با ایجاد صنایع (از هر نوع) رعایت ضوابط و کاربری ها و منطقه بندی های مصوب صنعتی حسب مورد طرح های کالبدی منطقه الزامی می باشد.

ماده 3- ضوابط عمومی استقرار صنایع:

۱- ملاک تشخیص جمعیت شهرها آخرین سرشماری مرکز آمار ایران است.

۲- در چارچوب ضوابط شهرک های صنعتی، احداث هر نوع واحد تولیدی و صنعتی به استثنای صنایع گروه (و) در داخل شهرک ها مشروط بر اینکه شهرک دارای طرح های زون بندی استقرار، فضای سبز و سیستم مرکزی تصفیه فاضلاب باشد بلامانع است.

۳- این ضوابط نمی تواند ناقض مصوبات قانونی از قبیل طرح های تعادل صنعت و کشاورزی در استان های گیلان و مازندران و ممنوعیت در محدوده 120 کیلومتری تهران و 50 کیلومتری اصفهان و نظایر آن باشد.

ماده 4- در موارد استثنایی که امکان اجرای ضوابط استقرار در استان وجود نداشته باشد، مراتب در کمیته ای استانی مرکب از نمایندگان ادارات کل صنایع و معادن، حفاظت محیط زیست، مسکن و شهرسازی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی، نفت، نیرو، جهاد کشاورزی، استانداری (معاون عمرانی) مورد بررسی قرار گرفته و با در نظر گرفتن مواردی از قبیل فرآیند تولید، توپوگرافی منطقه، شرایط اقلیمی، ظرفیت قابل تحمل محیط زیست، جهت بادهای غالب و گسترش شهری در مورد محل استقرار صنایع به طور موردی اتخاذ تصمیم می نمایند. دبیر خانه کمیته مذکور در اداره کل حفاظت محیط زیست استان می باشد.

ماده 5- نظر به اهمیت تامین هوای پاک در شهرها و مناطق مسکونی کشور از استقرار صنایع مولد آلودگی هوا در جهت باد غالب به سوی اینگونه مناطق خود داری شود.

ماده 6- چنانچه واحد تولیدی و صنعتی در فهرست یکی از کدهای مندرج در این ضوابط اشاره نشده باشد و یا کدهای موجود نیاز به اصلاح داشته باشد. به منظور تعیین کد جدید و یا تطبیق آن با کدهای موجود، موضوع در کمیته ای به مسئولیت سازمان حفاظت محیط زیست و با مشارکت نماینده تام الاختیار ارگان های ذیربط صادر کننده جواز مطرح و تصمیم گیری خواهد شد.

ماده 7- واحدهای تولیدی و صنعتی موظف هستند قبل از استقرار موضوع را به اطلاع ادارات کل استانی حفاظت محیط زیست برسانند در صورت مغایرت با ضوابط استقرار، ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها باید در مدت حداکثر دو هفته موضوع را به متقاضی اعلام کنند.

پیوست شماره 1- حداقل فاصله صنایع کد د و ه از مراکز حساس

ردیف	فاصله از مراکز مختلف به متر	صنایع کد د	صنایع کد ه
1	سکونت گاه ها	1000	1500
2	مراکز درمانی و آموزشی	500	1000
3	بزرگراه و جاده ترانزیت (فاصله از محور)	250	250
4	جاده اصلی (فاصله از محور)	150	150
5	* پارک ملی - تالاب - دریاچه - * اثر طبیعی ملی	1000	1000
6	* پناهگاه حیات وحش - * منطقه حفاظت شده - رودخانه دائمی و قنات دایر	200	300
7	چاه های عمیق و نیمه عمیق	100	100

* صنایع که استقرار آنها در کنار دریا اجتناب ناپذیر می باشد مانند کشتی سازی به طور موردی بررسی می شود.

* در استان های ساحلی شمال کشور در مناطقی که جاده اصلی کنار دریا، فاصله ای کمتر از فاصله مذکور در جدول را دارد، فاصله جاده از دریا به عنوان فاصله دریا تا واحد صنعتی رعایت گردد.

* تالاب به مناطقی نظیر زمین های مرطوب و آبگیر، زمین های آبدار، باتلاق هایی که به صورت مصنوعی یا طبیعی موقتی یا دائمی با آب جاری یا ساکن با طعم آب شیرین یا شور، یا لب شور، شامل مناطق دریایی با عمق کمتر از 6 متر گفته می شود.

* منطقه حفاظت شده مشروط به موافقت سازمان حفاظت محیط زیست می‌باشد.

* پارک ملی به محدوده ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل و مرتع و بیشه های طبیعی و اراضی جنگلی و دشت و آب و کوهستان اطلاق می‌شود که نمایانگر نمونه های برجسته ای از مظاهر طبیعی ایران باشد و به منظور حفظ همبستگی وضع زندگی و طبیعی آن همچنین ایجاد محیط مناسب برای تکثیر و پرورش جانوران وحشی و رشد رستنی ها در شرایط کاملاً طبیعی تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

* آثار طبیعی ملی عبارتند از پدیده های نمونه و نادر گیاهی، حیوانی، اشکال یا مناظر کم نظیر و کیفیات ویژه طبیعی زمین یا درختان کهنسال یادگار تاریخی می‌باشند که به منظور داشتن محدوده متناسبی تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

* پناهگاه حیات وحش به محدوده ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت، آب و کوهستان اطلاق می‌شود که دارای زیستگاه طبیعی نمونه و شرایط اقلیمی خاصی برای جانوران وحشی بوده و به منظور حفظ و یا احیاء این زیستگاه تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

* منطقه حفاظت شده به محدوده ای از منابع طبیعی کشور اعم از جنگل، مرتع، دشت، آب و کوهستان، اطلاق می‌شود که از لحاظ ضرورت حفظ و تکثیر نسل جانوران وحشی یا حفظ یا احیاء رستنی ها و وضع طبیعی آن دارای اهمیت خاصی بوده و تحت حفاظت قرار می‌گیرد.

مصوبه شماره 32719/ت/25842 هـ مورخ 1381/7/16

هیات وزیران در جلسه مورخ 1381/7/3 بنا به پیشنهاد شماره 19515/1 مورخ 1380/10/10 استانداری گیلان و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود.

۱- واحدهای صنعتی در استان های گیلان، مازندران و گلستان باید در شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی روستایی با رعایت قوانین و مقررات مربوطه مستقر شوند.

تبصره 1- واحدهای صنعتی زیر می توانند با رعایت ضوابط استقرار صنایع (موضوع تصویب نامه شماره 64677/ت 18591 هـ مورخ 1378/12/26 هیات وزیران و اصلاحیه های بعدی آن) در خارج از شهرک های صنعتی و نواحی صنعتی روستایی مصوب مستقر شود:

الف- صنایع گروه کشاورزی

ب- صنایع گروه کد الف ضوابط استقرار صنایع

ج- صنایع گروه کد ب ضوابط استقرار صنایع

د- صنایع گروه کد و ضوابط استقرار صنایع به استثنای صنایع گروه و شیمیایی

هـ- صنایع کانی غیر فلزی وابسته به مواد معدنی

و- کشتارگاه و تبدیل ضایعات

تبصره 2- چگونگی استقرار واحدهای بند ج الی بند و تبصره (1) با تصویب کار گروه ماده (4) ضوابط و معیارهای استقرار صنایع (موضوع تصویب نامه شماره 64677/ت 18591 هـ مورخ 1378/12/26 هیات وزیران) به صورت موردی بررسی و تعیین خواهد شد.

2- استقرار صنایع ذیل در استان های یاد شده (به استثنای شهرک های صنعتی لوشان و مراوه تپه) ممنوع می باشد:

الف- صنایع شیمیایی در صورت دارا بودن فاضلاب صنعتی در فرآیند تولید

ب- صنایع دارویی در صورت دارا بودن فاضلاب صنعتی در فرآیند تولید

ج- صنایع چرم سازی و دباغی

د- صنایع تولید کود شیمیایی در صورت دارا بودن فاضلاب صنعتی در فرآیند تولید

هـ- آّبکاری و آنادایزینگ

تبصره: واحدهای آّبکاری و آنادایزینگ در صورتی که با رعایت کلیه ضوابط و استانداردهای زیست محیطی، مراکزى جهت تصفیه فاضلاب و دفن لجن اینگونه واحدها در منطقه احداث گردد مجاز به استقرار در شهرکها و نواحی صنعتی استان های مذکور می بشاند.

۲- به موجب این تصویب نامه، تصویب نامه های شماره 78218 مورخ 1363/11/3 و اصلاح بعدی آن (تصویب نامه شماره 2808/ت255هـ مورخ 1370/6/24) و تصویب نامه شماره 20797/ت20228هـ مورخ 1379/5/2 هیات وزیران لغو می شود.

مصوبه شماره 4592/ت24085هـ مورخ 1380/6/20

هیات وزیران در جلسه مورخ 1380/6/14 بنا به پیشنهاد شماره 25416/1 مورخ 1379/9/6 استانداری گلستان و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب نمود:
اُحداث صنعت در دهستان مراوه تپه، کرد، اترک، مزرعه، جعفربای شرقی و غربی از حاشیه اترک واقع در استان گلستان از شمول تصویب نامه شماره 20797/ت20228هـ مورخ 1378/5/22 مستثناء است.

مصوبه مورخ 1346/3/20 در مورد شعاع 120 کیلومتری تهران

هیات وزیران در جلسه مورخ 1346/3/20 (گزارش شماره 628/م مورخ 1346/2/18 وزارت اقتصاد) تصویب نمود: اُصولاً برای ایجاد صنایع در تهران و حومه تا شعاع 120 کیلومتری اجازه داده نشود مگر با اجازه هیات دولت:

مصوبه شماره 40584 مورخ 1353/5/25

در مورد صنایع غذایی

هیات وزیران در جلسه مورخ 1353/5/19 گزارش شماره 214750 مورخ 1353/5/7 وزارت صنایع و معادن و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی درباره اجازه احداث واحدهای کشت و صنعت و مجتمع های شیر و گوشت و صنایع غذایی در محدوده 120 کیلومتری تهران را مطرح و تصویب نمود.

مصوبه شماره 53440 مورخ 1358/7/17

در مورد صنایع قبل از 22 بهمن 1357

هیات وزیران در جلسه مورخ 1357/17/14 بنا به پیشنهاد شماره 20/602 مورخ 1358/5/29 وزیر صنایع و معادن تصویب نمود: کارگاه های صنعتی که قبل از تاریخ 22 بهمن 1357 در تهران و سایر مناطق کشور ایجاد و مشغول تولید بوده و فاقد موافقت اصولی یا پروانه تاسیس می باشند، مورد شناسایی قرار گرفته و برای آنها طبق مقررات پروانه لازم صادر گردد.

مصوبه مورخ 1359/4/26

در مورد شعاع 50 کیلومتری اصفهان

ماده واحده: نظر باینکه استانداری اصفهان احداث و تاسیس بعضی از صنایع و خدمات تولیدی را در شعاع 50 کیلومتری شهر اصفهان ضرورت حتمی دانسته لذا به وزارت کشور اجازه داده می شود استثنائاً در محل هایی که در گزارش شماره 12203 مورخ 59/4/12 استانداری اصفهان که پیوست این لایحه قانونی می باشد (باستثناء نقاط 4 و 5) منعکس گردیده و کרוکی تفصیلی آن هم پیوست گزارش مذکور است با رعایت کلیه موازین قانونی و اشتراک مساعی مقامات محلی تاسیسات صنعتی و تولیدی ایجاد گردد و این قسمت از منع قانونی لغو می شود.

تبصره: برای نقطه 6 گزارش فقط صنایع پوشاک می توانند فعالیت داشته باشند و 50% از مساحت هر یک از قطعات به شرکت های تعاونی موضوع مصوبه 1358/10/22 شورای انقلاب اختصاص خواهد یافت.